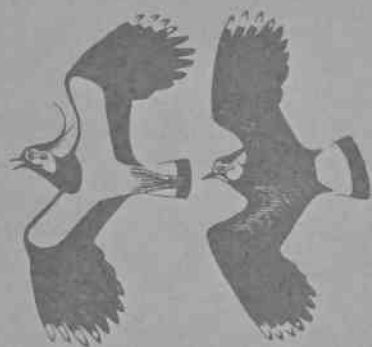

ISSN 0908-858X
Postbesørget blad

9106 ODC 209
NIELS BOMHOLT JENSEN
LANGEMARKEN 3
ULBØLLE
5762 VESTER SKERNINGE

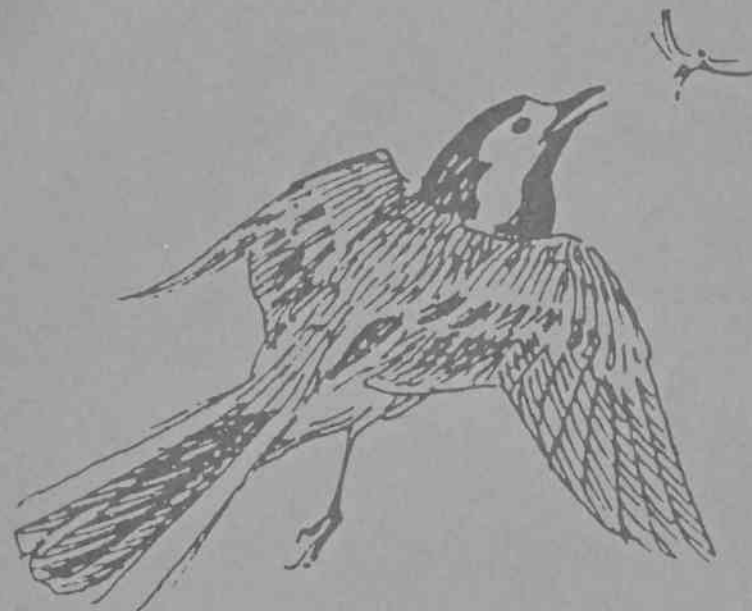
000

Dansk Ornitologisk Forening

Foreningen for fuglebeskyttelse

HAVREVIMPEN DOF- FYN

5. ÅRGANG NR. 1, MAR. 1997

Formandsberetning
Halens fugle
Karmindompap

Ørnetur
Fyns Hoved forår 1996
Fejløbs

HAVREVIMPEN

Udgives af Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling for Fyns Amt

ISSN 0908-858X

Oplag: 630

Tryk: Micro-Forma

Redaktion:

Jacob Sterup Andersen - Niels Larsen - Tim Hansen
Hans Milter Pedersen - Michael Mosebo Jensen

Kontaktadresse, redaktionen:

Niels Larsen, Fengersvej 34 st.tv. 5230 Odense M, tlf. 66 14 49 86

Fra felten:

Tim Hansen, Isgaardsvej 36 st.th. 5000 Odense C, tlf. 65 91 27 36
I felten: 40 92 42 76. Ring straks, hvis du ser noget usædvanligt!

Kontaktadresse, bestyrelsen:

Flemming Byskov, Sdr. Højrupvejen 128 C, Havndrup, 5750 Ringe, tlf. 65 98 22 18

Indhold:

Formandsberetning 1996	3
Referat af generalforsamling	10
Ørneturen januar 1997	12
Halens fugle	14
Fyns Hoved - foråret 1996	17
Fra felten	24
Møder	25
Ekskursioner	26
Karmindepappen	28
Fejljobs	30

Tegninger: Ole Runge: forsiden
Ole Runge: side 11 - 13 - 22 - 28
Niels Knudsen: side 31 - 33

Fotos: Vilja Lundberg: side 25

Copyright: DOF-Fyn. Udgivelsen må kun citeres med tydelig kildeangivelse

Formandsberetning 1996

Flemming Byskov

Kontinuitet og stabilitet har præget arbejdet i 1996. De sædvanlige 8 bestyrelsesmøder blev afholdt. Et af dem blev afsluttet med en flot Sølvhejre under et weekendophold i Vejlerne i juni. Tak til Åge V. Jensens Fonde for lån af faciliteterne. Denne weekend gav bestyrelsen et godt input til det videre arbejde. De to gæster på mødet gav os relevant kritik i bestyrelsen og en helt anderledes diskussion med nye ideer og muligheder. Tak for det.

Hvori ligger så kontinuiteten? På alle fronter! Jeg skal blot nævne nogle væsentlige her:

Den mobile fuglestation gæstede Nordlangeland fra marts til maj med fast observatør og ringmærker. Efterårets aktiviteter koncentreredes om Sydlangeland med en "fastansat" observatør fra Sønderjylland og regelmæssig ringmærkning. Også ungdomslejren afholdtes her. Den mobile fuglestation er kommet for at blive. Allerede nu annoncerer vi efter observatører til Hov Nordstrand i foråret 1997.

Fuglenes Dag afvikledes i 1996 med to meget opreklamerede arrangementer ved Odense Å på den samme dag. 136 gæster blev resultatet. Som noget nyt solgtes redekasser

med en god afsætning. En ide som vi også tager op i 1997.

Forårets "Skovfugletællerkursus" blev en ny aktivitet med succes. Vejret var fint med uforglemmelige oplevelser for både ledere og deltagere. De almindelige skovfugle var alle forårsaktive, og trækket var i disse dage godt igang med højdepunkter som Kongeørn, Vandre- og Lærkefalk, glenter og kærhøge. Så der var nok at opleve og ikke mindst at lære for deltagerne. Et godt nyt initiativ i DOF-Fyn regi.

Også Tyrkietsturen i september fortjener omtale. Selvom "kanontrækket" udeblev, blev det en god tur, som i 1998 følges op af en forårstur: "Marmarahavet rundt".

DOF-Fyn har i 1996 investeret i et stort antal mejse- og stærekasser af høj kvalitet. Tak til Gunnar Knudsen for initiativet. Støt fuglene og DOF-Fyn ved at købe disse kasser. Vi har også bevilget midler til sløruglekasser i 1996. Kasserne er sat op, og ugleerne er der! Vi mangler bare at få adresserne - desværre har Søren Bøgelund glemt dem.

Økonomien er stabil. Vi tilhører kategorien "Rige lokalafdelinger" i DOF. Vi har også lånt hovedafdelingen lidt penge, så de kan klare sig derovre i København.

Beretninger fra udvalgene:

Havrevimp har i 1996 bragt særdeles meget lokalrelevant stof. Dette skyldes især de meget detaljerede artikler om ringmærkning og fugletræk, både fra Fyns Hoved og ikke mindst fuglestationsvirksomheden på Syd- og Nordlangeland. Årsrapporten var i 1996 lettere forsinket, men ikke desto mindre af høj kvalitet. Redaktionen håber at kunne få årsrapporten ud tidligere i år, og skal igen opfordre alle, som endnu ikke har fået indsendt observationer for 1996, om at gøre dette meget hurtigt. I forbindelse med lokalafdelingens 25 års jubilæum i 1997 arbejder redaktionen på et temanummer om DOF-Fyn gennem disse 25 år. Igen i år har der været en god opbakning fra medlemmerne i form af mange frivillige indbetalinger til støtte for bladet. Tak for det!

Rapportgruppen

Hovedparten af iagttagelserne til årsrapporten kommer fra en lille gruppe meget aktive ornitologer. Alle de mange "almindelige" medlemmer hører vi ikke meget fra. Vi er blevet gjort opmærksom på, at det er vanskeligt ud fra årsrapporten at finde ud af, hvilke iagttagelser der ønskes indrapporteret. Rapportgruppen vil derfor udarbejde en vejledning for indsendelse af observationer. Denne trykkes i *Havrevimp* i løbet af 1997.

Vi er fra centralt hold blevet bebrejdet, at vi medtager SU-arter, selvom disse ikke er godkendt. Vi skal derfor kraftigt opfordre til, at iagttagelser af sjældne fugle på SU-listen beskrives og indsendes. Kun herved kan iagttagelsen indgå i de officielle oversigter over Danmarks fugle.

Fuglestationsudvalget

1996 blev det første år, hvor DOF-Fyns Fuglestation kørte på fuldt blus. Dette betød daglig dækning på Nordlangeland i foråret og på Sydlangeland i efteråret. Specielt Nordlangeland blev imødeset med spænding, da der ikke havde været regelmæssige observationer her de sidste 25 år. Men stedet viste sig heldigvis at være en glimrende træklokalitet.

Både på Nord- og Sydlangeland udmøntede den gode dækning sig naturligtvis i en række interessante observationer, og disse skal selvfølgelig publiceres. For Nordlangeland er dette allerede sket i form af en selvstændig rapport, som der blev bragt uddrag af i det seneste nummer af *Havrevimp*. En rapport over observationerne på Sydlangeland er under udarbejdning og udkommer i løbet af de næste 1-2 måneder.

Her i 1997 satses igen på fast dækning på Nordlangeland i foråret og Sydlangeland i efteråret. Hvorvidt dette kan lade sig gøre afhænger naturligtvis af, om der er personer, der har tid og lyst til at deltage i arbejdet som observatører.

Endelig vil fuglestationsudvalget gerne benytte lejligheden til at sige tak til de mange, der har kigget forbi i løbet af året og på hver sin vis hjulpet til med arbejdet.

Ekskursionsudvalget

I 1996 blev der planlagt 24 arrangementer, hvoraf ét måtte aflyses: Ballums gæs sneede inde midt i februar. Ellers stred folk sig igennem tæt tåge på Monnet, skiterræn i Midtjylland og forkert vind i Skagen. Ja, der var endda nogle, der tog til Tyrkiet i regnvejrl! Det må endnu engang føre frem til en stor tak til de 17 ihærdige og uforfærdede ledere, som vi kunne trække på i 1996. Hvis vi havde den samme samarbejdsvilje hos adelsmændene, når vi skal bede om lov til vores færdsel, ville det være en sand fryd at sidde i ekskursionsudvalget.

1996 var året, hvor vi igen kunne fylde en bus til Skåne, endda med en meget forstående chauffør, der noterede ørne (11 stk) på bussens front. Det var også året, hvor ungdomslejren genopstod på Sydlangeland i skolernes efterårsferie - med 2 ledere til 2 deltagere! Ingen slinger i valsen når det gælder ungdommen. Den tilsyneladende diffuse tur "Træktur til?" fulgte succesen op fra 1995. Som vi husker, fandt vi Blåvands bedste stormfuglevejrl det år, og i 1996 lykkedes det - omend noget sent på dagen - at score det største musvåge-træk i Fyns Amt siden 1987: 3660 havde bestemt sig for Arreskov Sø,

efter at Sydlangeland havde meldt pas.

Mødeudvalget

Der er afviklet en række "åbent hus"-arrangementer i lokalet med mange deltagere ved hvert møde. Vi er gode til at udnytte vore faciliteter.

Ungdomsudvalget

Vi mangler folk, som aktivt vil gå ind i arbejdet med unge mennesker og nye doffere. Der er penge og velvilje både hos DOF-Fyn og i hovedforeningen. Der er alt for få unge medlemmer i DOF og alt for få tilbud. Har nogen lyst til dette arbejde, hører vi gerne herom i bestyrelsen.

Biblioteksgruppen

Vi har prøvet at rydde lidt op i biblioteket, men er endnu ikke helt tilfredse. Der er kun foretaget få nyanskaffelser i 1996. Vi har sammen med bestyrelsen lagt linierne for nyanskaffelser og udlån. Sigtet er, at biblioteket skal indeholde bøger, som ikke kan lånes på et almindeligt bibliotek, og som kan give inspiration til folk, der vil bearbejde ornitologisk materiale. Målet er at få en komplet samling af ornitologiske udgivelser på Fyn, samt alle lokalafdelingens tidsskrifter og lokalrapporter. Der foreslås et simpelt udlånssystem med kort, der påtegnes. Hjemlån kan finde sted i 2 måneder. En bogliste vil blive udarbejdet. I øvrigt efterlyser vi bøger og tidsskrifter, som medlem-

merne ønsker at forære lokalafdelingen. Dubletter vil blive solgt på auktion til fordel for lokalafdelingen i 1997.

Reservatgrupperne

Grupperne i Tryggelev Nor, Gulstav Mose og Bøjden Nor har for Fugleværnsfonden udført et meget flot og omfattende arbejde. Skal vi have reservater, skal de også være vel-drevne. Og det er de fynske. Stor ros og tak til de aktive i reservatgrupperne.

Ørnefodring

Der er fodret ørne på 4 foderpladser: Æbelø, Arreskov Sø, Hollufgård og en plads nord for Svendborg. Der er i 1996 kun set ørne i luften over foderet. Ravne og Musvåger gæster dagligt foderpladserne. Et sted var der samtidigt 29 Musvåger på foderet. Foderpladsen ved Arreskov Sø er efter aftale med grundejeren nedlagt i efteråret 1996.

Fredningsudvalget

Siø

I 1960'erne inddæmmede ejeren af Siø de lavtliggende arealer på vestsiden af øen og inddrog samtidig Lille og Store Fugleø i inddæmningen. Disse arealer er ofte våde, og da ejeren samtidig har ytret velvilje for et naturforbedringsprojekt, har DOF overfor Fyns Amt og Statsskovdistriktet foreslået, at arealerne lægges

ud i græs og vandstanden hæves. Vi venter spændt på sagens udgang.

Avernakø

DOF har anmeldt adskillige overtrædelser på Avernakø til amtet. Der er foretaget råstofindvinding i strid med loven, ligesom der foretages ulovlig camping.

Byskoven på Lilleø

DOF anmeldte tilplantning på øen Lilleø i Ærøskøbing-bugten til amtet. Tilplantningen er ulovlig, fordi den er sket inden for strandbeskyttelseslinien, og fordi den er foretaget i en strandeng. Tilplantningen er ydermere uheldig, fordi Lilleø er en vigtig rasteplass for Knortegæs, som græsser på øens strandenge. Amtet gav ejeren lov til at beholde en del af tilplantningen, og da DOF ikke var opmærksom på denne lovliggende tilladelse, og altså ikke fik den anket, er denne del af beplantningen lovliggjort.

Nr. Nærrå Strand

DOF har skrevet til amtet, som ejer Flyvesandet ved Nr. Nærrå Strand. Problemet er, at de mange turister, bl.a. fra den store campingplads, færdes med løse hunde hele året, også i fuglenes yngletid. DOF har foreslået regulering af færdselen og information til gæsterne, om at hunde SKAL føres i snor.

Fredning af Æbelø

Der er rejst en meget vigtig fredningssag for Æbelø og småøerne dér omkring. I fredningen indgår også et stort vandareal. DOF fremhævede på

mødet den 13/12-96 over for Fredningsnævnet, at det er vigtigt, at en mindre del af kyststrækningen på nordkysten af øen lukkes af for publikum. Dette for at give eventuelle ynglende Havørne fred og ro i området.

Vejlen på Tåsinge erhvervet af amtet

Vejlen på Tåsinge er et af amtets væsentligste naturområder. Det var meningen, at Vejlen skulle have indgået som et landområde uden jagt i det jagtfri område, der er etableret syd for Tåsinge. Dette kunne imidlertid ikke lade sig gøre p.g.a. for store erstatninger. Købet af Vejlen betyder nu, at området skal drives uden jagt. Det bliver meget spændende at følge området, som overtages af amtet pr. 1/4-97. Foruden jagtfred bliver der nu mulighed for at lave en langt bedre pleje i området, ligesom der vil kunne opstilles et fugletårn i bunden af Vejlen, som hidtil ikke har kunnet overskues.

Det Grønne Råd

DOF-Fyn har deltaget i alle møder i Det Grønne Råd i årets løb. Vi har bl.a. været med til at diskutere anvendelsen af midler til naturgenopretning, naturpleje m.v. Et af møderne i Det Grønne Råd var udformet som en ekskursion til Æbelø, hvor vi drøftede fredningen af øen.

Jagtfri kerneområder

Vi har i årets løb afsluttet arbejdet i 2 brugergrupper vedr. jagtfri områder,

nemlig i Det sydfynske Øhav og i Odense Fjord. Som bekendt resulterede det i 2 store reservater i Det sydfynske Øhav - et syd for Tåsinge og et mellem Ristinge og Marstal. Vi glæder os over reservaterne, men er ikke helt tilfredse med de landområder, der er kommet med i reservatet. Vi mener, at der er kommet for få og for små landområder med.

I Odense Fjord er der også kommet 2 jagtfri områder, nemlig i Egensedybet og omkring Viggelsø. I Egensedybet er vi ikke helt tilfredse med, at man har skåret det store fladvandsområde over, og tillader jagt i den ene del. Ved Viggelsø indgår hele øen i reservatet, hvilket er fint. Til gengæld er det jagtfri vandområde noget lille.

Ved Nr. Nærrå Strand startede en brugergruppe op i efteråret. Der skal diskuteres reservat i Nærrå Strand og Agernæs Flak, motorbådsjagt i området øst for Æbelø samt jagten ved holmene ved Æbelø.

Odense Fjord-gruppen

Det har været et godt år for Odense Fjord, hvor vi nu har fået de to jagtfri områder i Egensedybet og Viggelsøområdet. I efteråret meddelte Fyns Amt, at man har købt 62 hektar af de centrale dele af Fjordmarken syd for Hofmangave. Dette er en fantastisk god nyhed, idet Fjordmarken i dag kun er en skygge af den gode fuglelokalitet, som området tidligere var. Med amtets erhvervelse er der lagt op

til mindskelse af jagttrykket, etablering af et fugletårn, afgræsning af i dag opdyrkede arealer og endelig og ikke mindst vandstandshævning. Det må formodes, at en lang række fuglearter vil yngle og raste i området.

DOF-Fyn har i 1996 udgivet 2 rapporter fra fjorden. Den ene rapport omhandler "obs" fra 1995. Rapporten er den hidtil grundigste fra fjorden, idet der er månedlige optællinger i hele fjordområdet. Den anden rapport er årsrapporten fra Viggelsø, der er den fjerde i rækken af betalte tællinger herfra. Igen i 1996 var DOF-Fyn repræsenteret på "Fjordens Dag" på Viggelsø. Sammen med Statsskovdistriktets Lars Erlandsen Brun stod vi i fugletårnet på øen i 6 timer og var ambassadører for fuglene. Der blev uddelt læssevis af gamle numre af "Fugle".

Tællinger for Fyns Amt

I 1996 er der optalt på 80 lokaliteter i Det sydfynske Øhav. En samlet rapport udkommer i 1997.

Fuglenes Danmark

Feltarbejdet er afsluttet med en dækning på 99%. Lokalitetsrapporten udkommer i maj 1997, og "Bogen" i 1998.

Skal vi se på året der gik, må vi være tilfredse. Et højere aktivitetsniveau med flere initiativer ville måske være ønskeligt. Vi bør efter min mening satse på udvikling af de eksisterende

aktiviteter, og finde nogle få nye. Det væsentlige må dog være kvaliteten ved det vi finder på, og den måde vi gennemfører det på. Hvad kan vi så finde på i 1997? Jo, det er da helt klart. - Der skal festes hele året! Vi har jo 25 års jubilæum i DOF-Fyn. Et festudvalg er igang med at forberede et større arrangement til afholdelse lørdag den 8. november. Reserver dagen allerede nu!

Efterskrift

1996 blev året, hvor 3 ældre DOF-Fynboer forlod os.

Bjørn Christophersen døde i foråret under en fugletur i Tryggelev Nor. Bjørn kom til Fyn for 10 år siden. Han deltog ofte på vore ekskursioner og var mange gange med på Skagen og den traditionsrige ørnetur til Skåne. Jeg er personlig Bjørn stor tak skyldig for mange dejlige ture i Nordsjælland og Skåne i 1960'erne. Uden Bjørn Christophersen havde jeg ikke oplevet DOF's årsmøder på Nyborg Strand.

Esger Sehestedt Juul døde i efteråret. Esger ejede i knap 20 år øen Viggelsø i Odense Fjord. Efter salget af øen i 1968 flyttede han til Svaninge Bakker, hvor han boede til sin død. Esger var i flere år i 1970'erne medlem af DOF-Fyns bestyrelse.

Erik Lund døde i december. Erik var trofast doffer og ofte med på turene til Langeland og den årlige ørnetur til Skåne. Eriks lune væsen og dejlige humør vil vi savne.

Observatør til Nordlangeland

I år påbegyndes trækiagttagelserne på Hov Nordstrand 1. marts, og foreløbig er der sikret observatørdækning i hele marts og april. Til gengæld mangler der en observatør til dækning af maj måned, så er du interesseret i at dække forårets træk af Skovpibere, Gule Vipstjerter, svaler, Hvepsevåger og Knortegæs m.v., kan det sandsynligvis stadig nås.

For hele måneden ydes et kosttilskud på 1500 kr samt rejsen t/r betalt, mens der for kortere perioder gives 50 kr pr. dag. Indlogering vil ske i en campingvogn med fortelt, der vil være opstillet på Hov Camping, som ligger centralt placeret i området.

Interesseret? Ring eller skriv til Søren Bøgelund (Gulstavvej 14, 5935 Bagenkop, tlf. 62 56 20 05) og hør nærmere.

Rapporter fra DOF-Fyns Fuglestation

Nu er chancen der for at sikre sig et eksemplar af rapporterne fra lokalafdelingens fuglestation.

Vi kan tilbyde:

Hov Nordstrand - foråret 1996: Rapporten over den første sæson med regelmæssige observationer på Nordlangeland i 25 år. 44 sider med mange diagrammer. Uddrag af rapporten blev bragt i Havrevimpnen 4/96.

Sydlangeland - efteråret 1996: Udkommer i løbet af kort tid og forventes at blive på omkring 50 sider med talrige grafer over forekomsten af trækkende og rastende fugle i området.

Prisen for en rapport er 30 kr og for begge to 55 kr, incl. porto. Bestilling sker ved indbetaling af beløbet på giro 525-7468, DOF-Fyn v/kasserer Kaj Pedersen, Risingsvej 25, 5000 Odense C. Husk at angive navn og adresse.

Referat af generalforsamlingen

Michael Mosebo Jensen

32 medlemmer var mødt op til den årlige generalforsamling i DOF-Fyn mandag d. 3. februar 1997 på Risingskolen i Odense.

Valg af dirigent og debat af formandsberetning

Ivan Beck blev valgt til at styre slagets gang, hvorefter Flemming Byskov aflagde formandsberetning (se denne forrest i bladet). Den bevirkede ingen voldsom debat, men snarere opfordringer til at sørge for fælles fodslag i optællingsresultater inden offentliggørelse - og ligeledes vedrørende Tryggelev Nor - anmodning om hjælp til at vedligeholde området. Der var opfordringer til at møde op ved Nr. Nærahøringen for at kæmpe for en jagtfri zone nede i bunden af området. Der var opfordringer til at skrive læserbreve mod jagt, at svare på angreb i pressen fra den kant, og der var en opfordring til ikke at tage udgangspunkt i kompromisser ved forhandlinger om jagtfri områder, idet det vil give for stor afbøjning fra den oprindelige holdning. Formandsberetningen blev herefter enstemmigt vedtaget.

Årsregnskab

Morten Nielsen gennemgik i kasserer Kaj Pedersens fravær regnskabet. Det blev enstemmigt vedtaget.

Budget

Morten Nielsen fremlagde ligeledes budgettet. Dette affødte to debatpunkter. Det første drejede sig om fuglestationsvirksomheden. Et synspunkt der gik på, at pengene der bliver brugt her, ikke står i rimeligt forhold til udbyttet, blev imødegået af flere deltagere. Det blev også understreget, at fuglestationsvirksomheden lever op til såvel nationale som internationale standarder m.h.t. procedurer. Så kom det ventede knudepunkt: Bestyrelsens anmodning om at lade beslutningen om hvor meget, der skal spenderes på at fejre DOF-Fyns 25 års jubilæum d. 8. november, nå ud til en større kreds. Debatten bølgede lidt frem og tilbage. Mest om generalforsamlingen skulle beslutte noget, eller endda om den kunne gøre det. Dirigenten skar igennem og kundgjorde, at godkendte man budgettet, sagde man samtidig ja til, at bestyrelsen måtte disponere op til det anførte beløb for festligholdelsen. 22 sagde ja, 9 nej til budgettet. Vedtaget.

Valg til bestyrelsen

Kaj Pedersen og Flemming Byskov blev genvalgt. Ib Helleesen ønskede ikke genvalg, og i stedet indvalgte bestyrelsens kandidat Jens Bækkelund.

Valg af revisor

Genvalg af Morten Nielsen. Som revisorsuppleant valgtes Viggo Lind.

Valg til repræsentantskabet

Genvalg af Flemming Byskov, Søren Bøgelund og Michael Mosebo Jensen. Som 1. suppleant: Steen Winkel, 2. suppl.: Poul Rasmussen og 3. suppl.: Kurt Hansen.

Efter generalforsamlingen viste Per Bak lysbilleder fra DOF-turen til Mongoliet i 1994.

Fuglenes Danmark Lokalitetsrapporten for Fyn er klar

Nu foreligger resultaterne fra lokalitetsregistreringen.

Vil du have helt aktuel viden om de fynske fuglelokaliteter?

Vil du have inspiration til nye gode steder at besøge?

Vil du se, hvor vi godt kan bruge flere oplysninger?

Fik du aldrig fat i den gamle rapport fra den sidste lokalitetsregistrering?

Så køb rapporten om de 330 fynske fuglelokaliteter. Den sælges for *produktionsprisen* 235 kr (hæftet) eller 285 kr (i ringbind). Hertil kommer 30 kr i forsendelsesomkostninger. Rapporten trykkes kun i det forudbestilte antal. Derfor skal du senest 1. april afgive din bestilling til DOF-Salg, enten på tlf. 31 31 85 63 eller pr brev. Rapporten bliver sendt, så snart den er trykt, dvs. i løbet af et par måneder.

Hvis du er interesseret i rapporter fra de øvrige amter, kan du se prislisen i DOF-Nyt nr. 1-97 side 20.

DOF-Fyns ørnetur - januar 1997

Flemming Byskov

Når man arrangerer en sådan tur, hvor folk ringer og spørger, hvor turen går hen, bliver man klar over, at ørne er meget populære fugle, og at folk gerne vil se ørne. Ca. 65 telefonopringninger kan bekræfte dette. Folk er begejstrede og vil gerne med! - Lige indtil de finder ud af, at turen går til Sjælland. Så er interessen pludselig helt borte. - Om vi dog ikke i det mindste kunne tage til Jylland eller bare Sydfyn, for "Mågeøen" vil man under ingen omstændigheder besøge! (En del af den fynske livsfilosofi).

Jeg holdt nu fast, og 16 fynboer (hvoraf ca. 90% var af sjællandsk oprindelse) drog tidligt søndag morgen til Gavnø. Vejret var perfekt: Frisk vind, sol og klart. Fra Vejlø så vi straks to gamle Havørne, en han og en hun, skulder ved skulder siddende på isen ved kanten af en våge. Efter ca. en time flyver ørnene bort. Turen er reddet: Vi har set ørn!

Vi beslutter at besøge området bag Gavnø Gods efter anvisninger fra de lokale fuglefolk. Vi gør klar til en lang gåtur ned i skoven mod Lindholmen. Her skulle nemlig være Kongeørn. Knapt har vi gået 300 meter, før to Havørne er i luften i parringsflugt, og samtidig er nu også Kongeørnen på vingerne. Vi er forvirrede! Er dette Skåne eller hvad?

Hvor mange ørne har vi nu set? Og hvor blev Havørnene af? Henrik Mørup kunne meddele, at de to nyforelskede ørne sad skulder ved skulder i skovbrynet med de gamle bøge, til venstre for Kongeørnen. Vi var nærmest i chock. Var dette Danmark? Gunnar måtte knibe sig i armen! Jo, den var god nok. - Men hvad sker der nu? Henrik er i panik: En ung hunørn har sneget sig ind på os bagfra! Alle får nu den bedste havørneopvisning at se tæt hen over vore hoveder i det fineste medlys. Fuglen har ikke ring på og er en 2k hun. Ca. 20 minutter er fuglen i luften, og alle jubler. De tre andre ørne sidder stadig i skoven.

Så kommer den lokale skytte, der leder efter sin gravhund. - Nej, den har vi sandelig ikke set i luften deroppe mellem ørnene. Vi lover naturligvis ikke at tage dyret op, hvis vi møder det. (Gid ørnene ville æde det lille kræ). Gunnar, Michael og Henrik diskuterer ivrigt, hvor mange ørne, vi nu har set. 5 eller 6? Kaffen når vi lige at få, så skal vi til Bågø. Her sidder en Høgeugle, siger Michael. Han har selv set den.

Undervejs er der store flokke af Sangsvaner på markerne. Og en gåseflok med 5 arter i samme flok. Flot at se. Blisgæs og Kanadagæs i pæne antal. Den Indiske Gås er det svært at tage alvorligt. Nogle af tur-

deltagerne får dog et kryds og tror, at de har set et hit.

Næste stop er Bogø. Efter kort søgen finder vi Høgeuglen på meget fint hold. Det er en stor oplevelse at se ind i øjnene på en ugle ved højlys dag. Og så endda en så sjælden ugle. Alle er tilfredse. Et nyt hit og nye krydser. - Men hvad er nu det? Ole Tønder påstår, at han kan se 1000 Små Skalleslugere. Det er ikke set før i Danmark! Manden har ret. Et sted mellem 800 og 1200 Små Skalleslugere (flest hanner) ligger der! Her må selv formanden knibe sig i armen. Ny danmark rekord! Gunnar er lidt skeptisk, men efter en ulovlig parkering på Farøbroen, må selv han give sig. Medens vi med 120 km's fart på motorvejen diskuterer denne oplevelse, påstår Gunnar pludselig, at han kan se en Havørn. Ganske rigtigt. En gammel hunørn passerer lavt over bilen. Hvor mange har vi nu set? Godt at vi kan køre til Kongelunden og få fred for både ørne og skalleslugere. Her er heldigvis kun set Perle-

Skovhorn- og Sneugle indenfor de sidste 24 timer, siger Fuglelinien. Vi ankommer til Kongelunden, som er en ny lokalitet for de fleste. Skoven er befolket af flere ornitologer end fugle. - Ingen har set uglerne! I det aktuelle område af skoven møder vi en frustreret fynsk ornitolog med kone og barnevogn, der midt inde i skovbunden! - Nej, Torbjørn har heller ikke set Perleuglen. Vi andre, der har set mange Perleugler før, står roligt på p-pladsen og nyder en lille flok Stillitser, der nyder aftensolen. Vi ved jo godt, hvor svært det er at finde Perleugler. Også en Kærnebidder når vi at nyde i aftenlyset ganske flot i teleskopet.

Til sidst samles alle ved bilerne. Den sidste kaffe, te og chokolade m.m. deles, og alle glæder sig til at køre vestpå, bort fra "Mågeøen". For de fleste blev dette både første og sidste tur til Kongelunden. 1-2 jettfly i minuttet er bare for meget! Stakkels københavnere. - Men ørne så vi da!

Halens fugle

John Frisenvænge

Eriks Hale, Ærø's Hale: Navnet ligger ikke helt fast, ligesom halen selv - som en krumodde skabt ved skiftende strømmes aflejring af sand og grus - slår sig lidt en gang imellem. Halen lukker sammen med Marstals over 1 km lange stenmole havnen af mod Østersøen, og lige indenfor findes et lavvandet beskyttet område kaldet Det lille Hav. For 25 år siden kunne man fra Halen vade over til 2 små holme "Sandøen" og Frederiksholm, men nu er disse sammenvokset med Halen, og Det lille Hav er et lukket nor. Området er et yndet udflugtsmål, både for turister og byens egne. Her bades og dyrkes jolle- og brædtsejlad. Dertil kommer, at folk besøger Halen - enten ved at vandre langs krumodden, ved at krydse havnen eller ved at sejle ud af havnen og lægge til ved ydersiden. Bemærkelsesværdigt nok kan man alligevel finde mange fugle på Halen.

Halen begynder ved Egehoved hvor træplantning siden 1981 skal genskabe en stump af de skove, der gav det østlige Ærø sit oprindelige navn "Skovlandet". Trods anlæggelse af en campingplads er denne skov et godt sted med en rig bestand af skov- og kratfugle, bl.a. Solsort, Sangdrossel, Gran-, Løv-, Torn- og Gærdesanger, Gulbug, Bogfinke, Gulspurv, Tornirisk og Grønirisk. Blandt ur-

terne kan nævnes Engnellikerod, Guldkarse, Korsknep, Alm. Mjødurt og Knoldet Brunrod. Ved stranden finder man rørsump og strandoverdrev, og spredte eksemplarer af den flotte Soløje-Alant kan træffes. Her finder vi Rørspurv og Rørsanger, og i skovbrynet har man de seneste år kunnet høre Karmindompappens sang.

Derefter følger en smal sandet landtange med små badehuse, der stædigt fastholder det hævdevundnes ret over for elementerne og byggelinjerne. Her flages med Ærø's egen fane ved siden af Dannebrog. Længere ude fører en stenet strandvold ud til "fuglereservatet". Her udvikler sig i læ af strandvolden et marint forland, og man kan iagttage dannelsen af strandsøer bag ved små krumodder. Vegetationen omfatter typiske strandengsplanter som Strandmalurt, Hindebæger, Kogleaks og Kødet og Vingefrøet Hindeknæ. Langs strandvolden vokser bl.a. Marehalm, Strandarve, Sandkryb, Strandsennep, samt Strandkarse, der er almindelig i det sydlige Danmark og ellers sjælden. Er man heldig, får man et glimt af Markfirbenet. Af ynglefugle kan nævnes Knopsvane, Strand-skade, Rødben, Stor Præstekrave, Sanglærke, Engpiber, Hvid og Gul Vipstjert og Rørspurv.

Årets gang

Halen huser fugle året rundt. Knopsvaner, Grav- og Gråænder, Ederfugle, Toppede Skalleslugere, Blishøns og måger optræder som ynglefugle på Halen eller de nærliggende holme, og de er træk- og vintergæster, der ses året rundt sammen med Skarver og Fiskehejrer.

Derudover gæstes Halen om vinteren af en lang række fugle -især vandfugle. Der er lappedykkere (Gråstrubet og Lille), Sangsvaner, Store Skalleslugere, Hvinænder, Havlitter, Troid-, Bjerg- og Taffelænder, og Blishønsene optræder i tusindvis. I strenge vintre samles dykænderne i vågerne omkring havnen. I milde vintre kan man finde Strandskade, Islandsk Rødben og evt. Stor Regnspove og Almindelig Ryle. Af småfugle kan der være Sjaggere, Bjergirisker og evt. Sne-spurve. Skærpiberen optræder i strenge vintre i havnen og sikkert også på Halen.

Forår og efterår raster Knortegæs, ænder og forskellige vadefuglearter. De fleste vadefugle ses på efterårstræk. Er vejret ikke til badning i juli-august, kan det betale sig at gå ud med et teleskop: Dobbeltbekkasin, Stor og Lille Regnspove, Lille Kobbersnepe, Rødben, Sort-, Hvid- og Mudderklire raster i det lavvandede område bag Molen. Almindelig, Islandsk, Krumnæbbet og sommetider også Dværgryle lader sig også se. I september bruger en del rovfugle

Ærø som mellemstation på trækket, og man kan se Rørhøge, Musvåger og Spurvehøge trække ind fra Ristinge. Senere, i oktober, kan man være heldig at se Skærpiber og Sandløber, og også Mosehornuglen er set. Dertil kommer Pibeænder og Sortænder.

Om sommeren kan man nyde de faste ynglefugles udfoldelser, bl.a. Rødbenets varslen og den Gule Vipstjerts unger. Dertil kommer ynglefugle fra byen og de nærliggende holme, og man møder bl.a. Havterne, diverse måger, Land-, By-, og Digesvaler, krager (Grå- og Sort-) og Stære. Er man heldig, kan man opleve Dværgrterne og Stenvendere på visit, og en enkelt gang har jeg set oversommrende Hvinænder.

Halen er i sin karakter ikke væsensforskellig fra den samling holme, der afslutter Det Sydfynske Øhav mod syd mellem Ærø og Ristinge på Langeland. Faktisk er størsteparten af farvandet herimellem under 2 meter dybt, og bortset fra nogle sejlerender kan man næsten vade helt over. Det er ikke mærkeligt, at entreprenante mennesker (bl.a. gennem Rotary) har foreslået en dæmning/bro, så pendlere og endags-turister kan blive uafhængige af vejr, vind og sejlplaner. Denne skal selvfølgelig føres i land på det eneste "værdiløse", "endnu ikke nyttiggjorte" område - Halen. Så engang, når højhastighedstogenes vilde jagt går over sund, bælt og Østersø, risikerer

også Halen at få sin vilde natur underkastet asfaltens tvang. Mere sikkert er det, at Ærøs 3 færger snart skal udskiftes. Så kan man gøre op med sig selv, hvad der bliver det mindste onde - en bro eller katamaranfærger....

Fuglene forstyrres givetvis noget af færdsel, både af badegæster, lystsejlere og jægere. Det er uundgåeligt, idet Halen er Marstals bedste nærrereative område, og da Marstallerne har stolte traditioner for at færdes ved havet, er et færdselsforbud i de mest følsomme områder hverken populært eller realistisk at gennemføre. Udlægning af et jagtfrit område mellem Marstal og Ristinge har af født mange vrede læserbreve.

Så fuglene må klare sig, som de kan, og vi må se dem, der alligevel

kommer. Indtil nu har jeg set 87 arter, og det er jo ikke så lidt.

Fugle på Halen 9/6-96:

Stor Præstekrave	3-4 par
Engpiber	10 par
Sanglærke	9 par
Tornsanger	2 par
Gul Vipstjert	4 par
Toppet Skallesluger	12 par
Strandskade	4 par
Rødben	2-3 par
Knopsvane	3 par
Hvid Vipstjert	5 par
Tornirisk	2 par
Rørspurv	4 par
Dværgterne	1 par
Havterne	2 par.

Desuden ca. 50 Ederfugle på havet.

Sælges:

DOFT fra 1965 til 1996, komplet. Ring og gi' et tilbud.

P. O. Swanberg 1933, "Krankesjön", 30,-kr

K. D. Johansen 1990, "Odense Fjord - for mennesker og fugle", 50,- kr

Natur og Museum: 12. årgang, nr 4: "Danmarks ugler", 10,- kr

Natur og Museum: 13. årgang, nr 3: "Danmarks gæs", 10,- kr

Henvendelse til Gunnar Knudsen, tlf. 62 61 36 79

Fugletrækket på Fyns Hoved - foråret 1996

Michael Mosebo Jensen

Det er ikke helt ligetil at give en objektiv dato på forårstrækkets start og vinterrastens endeligt. For nogle arter er det vanskeligt at afgøre, om de bevægelser, man er vidne til, skyldes en trang til at søge tilbage til gode fødesteder, som fuglene er blevet ført væk fra p.g.a. vind og strøm (kompensationstræk), eller de er et udslag af selve forårstrækdriften. M.h.t. DOF-Fyns fuglestationsvirksomhed satte vi som dato både i 1994 og 1995 den 15. marts. Her i 1997 starter vi den 1. marts, for der ryger alligevel nogle lærker, duer, svaner m.m. afsted, før vi når midten af marts måned. Her i skrivende stund har jeg allerede sendt 350 Sanglærker mod nordligere græsgange den 7. februar og 386 den 10. - men mere om det næste år - måske. Nu gælder det forårstrækket 1996, og jeg starter beretningen om sæsonen den 17. februar, helt subjektivt, for det var en dag med lidt "gods i" af den ene eller anden type.

Fordelingen af obs.datoer på Horseklint (og evt. Vågebakken, hvis det så ud til rovfugleobs. op ad formiddagen, og jeg havde tid) var flg.:

Februar: 17/23/29

Marts: 2/(3)/5/7/19/20/(22)/23/24/26/27/30/31

April: 2/3/4/5/8/11/13/14/(15)/16/17/18/23/27/30

Maj: 2/4/7/9/11/12/14/22/23/30

Juni: 5

Datoerne i ( ) angiver dage, hvor jeg udelukkende har fået oplysninger fra andre, hvilket bringer mig til at takke en yderst fyldig række af bidragsydere gennem sæsonen: Lars Abrahamsen, Bjarne Andersen, Per Bak, Ivan Beck, Niels Bomholt, Jens Bækkelund, John Frisenvænge, Lars Hansen, Tim Hansen, Jan Holm Jensen, Niels Larsen, Kirsten Lund, Martin Søgaard Nielsen, Kaj Pedersen, Mogens Ribo Petersen, Lars Jørvad Rasmussen, Hans Rytter, Rudi Semrau, Søren? (Sommerbyen, Kerteminde), Birte Sørensen og Ole Tønder.

Foruden den faste rutine, som beskrevet ovenfor, er der på egnede dage foretaget "kratlus" på Jøvet, Fyns Hoved og i Sommerhusområdet.

Gennemgang af udvalgte arter

Her følger en gennemgang af udvalgte arter. Hvor intet andet er nævnt, er observationerne fra Horseklint. Særligt interessante datoer eller tal er understreget, og angivelserne i ( ) efter hver art fortæller kriteriet for, hvad der er taget med. Foruden at gi-

ve et enkeltstående billede af forårstrækket ved Fyns Hoved i 1996 er det min hensigt at analysere oplysningerne i forhold til resultaterne fra Nordlangeland (Rapport nr. 2 fra DOF-Fyns Fuglestation) fra samme år, resultaterne fra forårstrækket på Fyns Hoved i 1995 (OHM) og fra perioden 1977-94 foretaget af Natur og Ungdom og publiceret i "Hindsholm"-bogen, hvor dette er muligt.

Nordisk Lappedykker (alle)
2 trak N 3/3

Pibesvane (alle)
2 trak Ø 8/4

Sangsvane (max)
I forhold til 1995 blev der registreret langt flere Sangsvaner. Totalen blev 114 mod 17 året før. I de foregående 18 år er der set 193 i alt. Den pæne total for 1996 skyldes hovedsagelig den 14/4, hvor 74 ad + 2 2k trak Ø - samme dag som Nordlangeland havde 121 NØ. Da de 76 fugle kom fra vest, nord om Fyns Hoved, er der klart tale om forskellige Sangsvaner på de to træklokaliteter.

Blisgås (alle)
3 V 26/3 og 2 Ø 31/3. Sidstnævnte Vågebakken. Tidligere kun 4 fund - alle enkelt-individer.

Grågås (max)
I alt trak 109, hvilket er gennemsnitligt for området. Kulminationen kom 2/4 med 46. Generelt sker dette i april i Fyns Hovedområdet, hvorimod toptallene for Nordlangeland faldt 19-21/3.

Kanadagås (alle)
19/3 trak 27 Ø - meget fint sammenfaldende med koncentrationen på Nordlangeland (138 ud af 139 trak 20-23/3).

Bramgås (alle)
16/4 trak 38 og 14/5 47. Absolut en ringe høst sammenlignet med normen og vores 1040 d. 2/5-95 - og Nordlangeland (9132 trækkende).

Atlingand (opsummering)
I lighed med 1995 sås 1-2 (1 par) rastende på Fyns Hoved.

Taffeland (alle)
32 rst. Fællesstrand 20/3 - et stort tal for Fyns Hoved-området

Bjergand (>10)
17/2 16 N, 2/3 35 V, 5/3 25 N, 26/3 33 N, 27/3 18 N.

Ederfugl (max)
17/2 sås det største antal - 6500 kompenserende mod N.

Havlit (>5)
17/2 6 N.

Sortand (max)
17/2 810 kompenserende mod N, 2/3 1200 rst.

Fløjlsand (max)
17/2 243 komp. mod N. Desuden 30/4 28 N og 9/5 15 N. (Tidligere kun en enkelt obs. fra maj).

Toppet Skallesluger (max)
17/2 345 komp. N. (Tidligere max. træk-kende er 122 d. 13/4-92).

Stor Skallesluger (max)
I alt iagttaget 10 gange i 1996, hvilket er bedre end 1995. Dog er max.tallet 14/4 på 7 N beskedent.

Lille Skallesluger (alle)
29/2 18 rst. Korshavn og 7/3 10 rst. samme lokalitet. Tidligere er der aldrig set mere end 3 fugle på én dag.

Hvæpsevåge (alle)
Hvæpsevågetrækket udeblev heller ikke i 1996: 1 (!) trak Ø 22/5 over Fyns Hoved. Utroligt!

Rød Glente (alle)
Den første sås rastende 22/3. Ellers var udbyttet magert: 31/3 1 N, 2/4 1 N, 5/4 1 N, 3/4-13/4 1 trækforsøgende.

Havørn (alle)
En yngre blev set trække N 3/3. Tidligere kun i alt 5 obs. i området.

Blå Kærhøg (alle)
Standard som i 1995 med følgende: 5/4 1 lk, 6/4 1 han, 8/4 1 han, 14/4 1 lk, 17/4 1 han. Alle trækkende, mens der var 3 rastende i Lillestrand 15/4 og en lk rst. 17/4. En pæn andel hanner, som ellers angives at udgøre ca. 11% både af trækkende (se Gensbøl p. 122) og overvintrende (se Jørgensen p. 129). Ellers tangerer antallet af Blå Kærhøg det antal som Rørhøgen nåede op på i 1996 - så lad os forbigå denne art i tavshed.

Spurvehøg (max)
Med en max. på 15 d. 31/3 og en total på 116 et yderst ringe år.

Musvåge (>100)
Trækket lagde ud så tidligt som 7/3 med 8 Ø over Vestermade, hvis man tager hele Hindsholm i betragtning - og det er man nødt til, så snart vinden går i øst. De bedste

dage blev 2/4 med 341 Vågebakken og 65 Hørseklint. (Det er ikke almindeligt, at de følger kysten så langt mod nord, inden de stikker ud mod Sjælland). 1/4 214 Vågebakken, 8/4 286 Vågebakken, 13/4 156 Måle, 14/4 196 Måle + 44 Vågebakken. I alt 1623, hvilket er klart bedre end 1995 (810) og revanche over for kærhøgene i forhold til Nordlangeland (947 trækkende Musvåger). I øvrigt i forhold til Nordlangeland, så kan der ikke ses nogen forbindelse til deres musvågetræk, heller ikke de dage, hvor fuglene så ud til at gå mod Fyn der nede fra: 29/3 (237) og 31/3 (186). Tydeligvis trak Hindsholmfuglene ind fra vest.

Fjeldvåge (alle)
Resultatet er meget lig det fra 1995 og Nordlangeland: 5/4 1, 8/4 4, 14/4 2 + 1 for-søg, 14/5 1 NV. Sidstnævnte muligvis korrigerende for at følge den sædvanlige rute mod Lapland, hvortil trækket af naturlige årsager forekommer senere end til Mellem-skandinavien. (se Bertel p. 13).

Kongeørn (alle)
Omend senere end ventet fik vi vores årlige unge Kongeørn d. 16/4, hvor den dukkede op fra Ravnholt (genkendt af Per Bak) og blev til 20/4.

Fiskeørn (alle)
Der var dobbelt så mange Fiskeørne som i 1995: 14. Det er til gengæld 20% af Nordlangeland - og så er de endda spredt ud over Hindsholm: 6/4 2, 8/4 1 NØ, 11/4 3 Ø og 1 Ø Kerteminde, 13/4 4 Måle, 14/4 2 NØ og 1 Måle. Bortset fra sammenfald i kulminationsperiode er der ingen relation til Nordlangeland.

Vandrefalk (alle)
1 ad. han trak NØ 2/3 og 1 sås gå NØ ude over Storebælt 13/4. Det rettede lidt op på det katastrofale falkeår.

Trane (alle)

1 enkelt blev skræmt utilsigtet på træk N fra Fyns Hoved 30/4.

Lille Præstekrave (alle)

1 Ø 14/4.

Strandhjele (max)

Ankom 2/5 med kulminationen i Fællesstrand 23/5, hvor der stod 8.

Vibe (max)

Max. 26/3 68. I alt trak 147.

Islandsk Ryle (alle)

1 rastede i Fællesstrand 31/3, hvilket er første obs. i marts-april.

Sandløber (alle)

22/5 forsøgte 4 at trække, men landede på Tornen. Den eneste tidligere forårsobs. ved Fyns Hoved er 2 rastende 16/4 1988.

Sortgrå Ryle (alle)

5/3 rastede 1 ved Horseklint og 5/4 1 i Fællesstrand.

Brushane (alle)

6/4 stod der 2 hanner i en vandpyt på en pløjemark ved Dalby og 22/5 1 på Fyns Hoved.

Dobbeltbekkasin (alle)

4 N over Vågebakken 8/4.

Lille Regnspove (alle)

23/4 1 Fyns Hoved, 30/4 5 Ø Horseklint og 4/5 2 rst. Fællesstrand.

Hvidklire (max)

27/4 70 rst. Fællesstrand. Tæt på den tidligere rekord på 67, men på den rigtige side!

Tinksmed (max)

7/5 trak 7 NØ.

Stenvender (alle)

23/2 1 på Fyns Hoved. Ellers kun en enkelt obs. primo maj, hvor det koncentrerede træk foregår: 7/5 1. (Det var meget koncentreret i 1996!)

Søkonge (alle alle)

De sidste af disse herlige småfyre forsvandt 23/2 med 2 ved Fyns Hoved og 1 med fuld fart ind over isen ved Sømærket, Korshavn.

Huldue (max)

Største dag blev 27/3 med 26. Ellers var det småt, hvilket en total på 83 vidner om.

Ringdue (>1000)

27/3 2170, 2/4 1600, 3/4 1293, 8/4 1481 og 16/4 1258, som også var den sidste store dag på Nordlangeland. Anden sammenligning her er desværre overflødig!

Turteldue (alle)

22/5 forsøgte 2 udtræk mod N. Dagen efter sås 1 på Fyns Hoved. 30/5 fløj 2 fra Jøvet ud på Fyns Hoved og retur. 1/6 sad en enlig i nogle popler ved Martofte. Denne due er udvalgt til sammenligning med Nordlangeland.

Gøg (alle)

7/5 1 N og 22/5 1 trækforsøgende.

Vendehals (alle)

1 eks. skulle være set/hørt? på Fyns Hoved i maj.

Hedelærke (max)

I alt blev det til 50 trækkende mod 91 i 1995, så der var ingen afsmitning fra Nordlangelands flotte tal (bl.a. 115 d. 5/4). Vi havde max. 4/4 med 14.

Sanglærke (max)

Trækket startede 2/3 med 130, hvorefter de fleste dagstal ligger mellem 25 og 50 indtil

midt i april - dog afbrudt af 27/3 med 112 og 3/4 med 253.

Digesvale (max)

Største cifre: 24 d. 22/5.

Landsvale (max)

De første 2 sås 16/4. Ellers skal vi hen til 7/5, før der kommer lidt rimelige tal på bordet: 173 og 22/5 273.

Bysvale (max)

7/5 trak der 59 og 22/5 173. Topdage, der er klart bedre end i 1995.

Skovpiber (>100)

Kun 7/5 trak der nævneværdigt: 108, hvilket er dagen efter kulminationen på Nordlangeland (102).

Engpiber (max)

De fleste dage var trækket svagt, men så skete der noget d. 4/5 med 212 og igen d. 7/5 med 572. I alt 1164. Dette er en noget senere kulmination end på Nordlangeland (20-21/4).

Gul Vipstjert (max)

Kun én dag skilte sig ud: d. 22/5 med 271. Et sløjt år sammenlignet med 1995 og normen for de tidligere år.

Bjergvipstjert (max)

I alt 9. Selvom det kun er lidt over halvdele af 95-totalen (14), er det dog væsentlig bedre end normen på stedet, der de foregående år har ligget på 2 årligt i snit. Bedste dag blev 5/4 med 1 trækkende + 2 rastende på Fyns Hoved.

Hvid Vipstjert (max)

Trækket kom sent i gang og kulminerede noget ind i april med 8/4 27, 13/4 44 og 14/4 38. Noget dårligere end i 1995.

Silkehale (alle)

21 d. 29/2 og 25 d. 5/4 var afsmitningen af vinterens invasion.

Jernspurv (max)

Der var kulmination først i april med 113 d. 2/4, 133 d. 3/4 og 57 d. 4/4. Derefter holdt det sig på 20-40 indtil midt i april.

Rødhals (max)

8/4 rastede omkring 500 i sommerhusområdet og d. 17/4 800 på Jøvet.

Husrødstjert (alle)

1 hun rastede ved Jøvet 8/4.

Rødstjert (max)

1 han blev set så tidligt som 17/4 på Jøvet. Max. rastende 22/5 19 på Fyns Hoved.

Bynkefugl (max)

23/4 sås de første på Fyns Hoved. Ellers var max. rst. 7 i området 22/5.

Stenpikker (max)

Den første nåede Fyns Hoved 16/4. Arten toppede 22/5 med 12 i området.

Ringdrossel (alle)

16/4 rastede 4 på Fyns Hoved og 18/4 var der 1 samme sted, mens der sad 7 i én busk på Jøvet.

Vindrossel (max)

16/4 sås 150 rastende i området.

Sangdrossel (max)

500 rastende i området 16/4.

Misteldrossel (max)

Som ved Nordlangeland var træktallene skuffende, især efter det fine resultat i 1995 med 1098 som total. Max.tallet i 1996 blev 48 d. 27/3. Ellers 8-25 pr obs.dag fra 26/3 til 16/4.

Sivsanger (alle)

23/5 1 på Fyns Hoved. Det var ikke mange.

Skovsanger (alle)

1 sad og sang 2/5 Jøvet og igen 14/5. 17/5 var der kommet 4 dér + 1 ved Hørseklint.

Fuglekonge (max)

17/4 500 på Jøvet. Samme antal samme dag på Nordlangeland.

Musvit (max)

27/3 63 (+ 25 TF), 31/3 84 (+ 30 TF), 2/4 61, 3/4 49. Det er en kraftig stigning i forhold til 1995. Derimod var der få Blåmejser dette år i forhold til året før.

Rødrygget Tornskade (alle)

14/5 4 rst. i området, 22/5 12 rst. området, 23/5 1 rst. Jøvet. Et opmuntrende år for denne art, der ellers ser ud til at være hårdt ramt af tilbagegang. 22/5 meldtes der ligeledes om mange, flere steder på Sjælland (Fuglelinien).

Stor Tornskade (alle)

8/4 1 rst. ved Hørseklint og 14/4 1 på Fyns Hoved.

Allike (>200)

Det blev et pænt år for Alliken. Den lagde ud med 35 d. 29/2 og sluttede 22/5 med 12. Ind imellem var der nogle fine dage: 23/3 326 (Vågebakken), 27/3 215, 31/3 218, 2/4 785, 3/4 458, 4/4 578, 5/4 434 og 6/4 215. I alt 3947. Tydeligt en senere kulmination end Nordlangeland, der havde toptal 20/3 (746) og 27/3 (632).

Råge (max)

Et jævnt éncifret træk fra 29/2 til 14/5 - med 19/3 19 og 7/5 10 som lettere undtagelser. 23/3, hvor 133 sås over Vågebakken i SØ-vind, redder sæsonen. Det er kun 4. gang, der er træk dage på over 100.

Sortkrage (alle)

Efter kanonåret 1995 med 53 trækkende landede det igen på det jævne med 19/3 1, 3/4 2, 5/4 1, 14/4 2 og 7/5 1.

Gråkrage (max)

2/3 tog de første 8 mod N. De sidste 22/5. Totalen blev på 318 med 19/3 46 og 14/4 42 som de bedste dage.

Stær (max)

Ligesom kragefuglene havde også Stærene en lang sæson. Starten gik 29/2 med 2, der vendte om igen. Trækket varede ved til 22/5 med 36. I alt blev der talt 4298. Topscorerne blev 31/3 578, 3/4 445, 4/4 455 og 14/4 468. Det var meget lig Nordlangeland.

Bog- og Kvækerfinke (max)

Vi satsede fra starten på at skille de to nærtbeslægtede arter ad, og desværre kom der ikke flere, end at det var overkommeligt hele sæsonen igennem. Således havde Bogfinke en max.dag 2/4 på 2080, og det kan da vist ikke imponere. Kvækerfinke toppede tidligt 4/4 med 346 og mere normalt 16/4 med 280.

Gulirisk (alle)

1 trak N over Fyns Hoved 14/5 kl. 9.00. I øvrigt var der også obs. af Gulirisk på Nordlangeland og ved Gilleleje samme dag (Fuglelinien).

Grønirisk (max)

Sæsonen startede pænt 2/3 med 56 nordgående. I alt trak 610, men uden de helt voldsomme topdage: 31/3 82 og 4/4 85.

Stillits (>10)

I alt 98 forlod Hørseklint med kursen sat mod N. Flest 3/4 18, 4/4 16, 5/4 19 og 14/4 12.

Grønsisken (>200)

Den lagde hårdt ud allerede 2/3 med 321. Andre topdage blev 26/3 613, 27/3 223, 2/4 432 og 6/4 202. Selv om den derefter blev fåtallig, forlod de sidste 3 ikke Hørseklint før 22/5. Dermed en senere kulmination end Nordlangeland, hvor de fleste trak ud 20-23/3.

Tornirisk (max)

Undtaget 13/4, hvor 194 skulle afsted, sås under 100 pr dag fra 27/3 (32) til 22/5 (13).

Gråsisken (>50)

Ligesom fætteren lagde Gråsisken stærkt ud 2/3 med 347. Det blev dog også bedste dag, næsten 4 gange den gamle rekord fra området (14/4 1981 sås 90 N). I alt taltes 1563 indtil 22/5, så her mærkedes efterårets invasion tydeligt (modsat Nordlangeland med i alt 291). Andre fine dage: 26/3 93, 27/3 212, 31/3 60, 2/4 179, 3/4 186, 4/4 120, 5/4 73, 8/4 124 og 16/4 221.

Karmindompap (alle)

23/5 og 5/6 sang 1 på Jøvet og 1 Fyns Hoved 23/5.

Dompap (max)

I alt blev det til 21 trækkende med max. 6 d. 31/3 og 5 d. 3/4.

Kernebider (alle)

I forsøgte sig 3/4 og sikkert den samme røg ud 4/4.

Snepurv (alle)

1 rst. 3/4 var alt.

Gulspurv (>10)

77 i alt med flest 27/3 18, 2/4 17 og 3/4 14.

Hortulan (alle)

1 tidlig han rastede 23/4 og 1 hun 14/5. Begge Fyns Hoved.

Rørspurv (max)

Bedste dag blev 2/4 35 og 5/4 36.

Litteratur

"Fugletrækket på Fyns Hoved - foråret 1995". Michael Mosebo Jensen og Ole Tønder. Artikel i Havrevimpen 1-96.

"Hindsholm - naturhistoriske undersøgelser 1977-1994" Red. Lars Hansen og Mogens Ribo Petersen. Nyborg 1995.

"Hov Nordstrand, Nordlangeland, foråret 1996". Jacob Sterup Andersen og Ole Tønder. Rapport nr. 2 fra DOF-Fyns Fuglestation. DOF 1996.

"Rovfuglene i Europa, Nordafrika og Mellemøsten". Benny Gensbøl. Århus 1987.

"Danmarks Rovfugle". H. E. Jørgensen. Maribo 1987.

"Fugle over Skagen". Bjarne Bertel. Them 1994.

Fra felten

Tim Hansen

Perioden medio november - medio februar

Omkring årsskiftet rastede 4 **Hvide Storke** på Sydlangeland (Fuglelinien). Det har drejet sig om undslupne/udsatte fugle fra f.eks. Sverige, Tyskland eller Holland, der ikke kan finde ud af at trække til Afrika.

Blisgæssene svigtede Gyldensten denne vinter. Her var kun et halvt hundrede stykker, der forsvandt i løbet af december (JEB). Her sås i øvrigt 3 **Tundrasædgæs** 8-15/1 (JEB, THH, NLA). Ristinge havde også 3 **Tundrasædgæs** 1/2 sammen med 110 **Skovsædgæs**, 7 **Blisgæs** og 20 **Kanadagæs** (FET). På Vestfyn har der også været **Sædgæs**: 95 med en **Kortnæbbet** på Wedellsborg 27/1 (THH) og 70 på Føns 1/2 (NLA). På Viggelsø rastede 434 **Bramgæs** 3/12 og 250 14/12! (KDJ).

Kulden og isen har som sædvanligt medført store dykandekonzentrationer: F.eks. 11.000 **Troldænder** i Thurø Bund 28/12 (AB), 3000 **Bjergænder** Maden, Helnæs 12/1 på DOF-turen, og i en flok blandede dykænder sås en han **Rødhovedet And** i Fåborg Marina 1. juledag (Fuglelinien). Ved Siødæmningen rastede 1200 **Hvinænder** og hele 54 **Små Skalleslugere** 17/1 (NLA). Se-

den Strand havde 29 **Små Skalleslugere** og 500 **Store** 3/1 (FET, THH).

Blå Kærhøg blev set med 4 stk. både ved Erholm 27/12 og på Viggelsø 29/12 (FET). I følge rygterne var der **Kongeørn** ved Hollufgård 6-7/1. Op til 5 **Havørne** er set i perioden: 1 ad. Arreskov Sø i dec. (MMJ), 1 ad. Wedellsborg 12/1 (Fuglelinien), 1 ung ved Siø medio jan. (OHG), 1 ung Føns 27/1 (THH) og 1 medio febr. Vejlen (PVR). En **Vandrefalk** rastede på Wedellsborg 12/1 (Fuglelinien) og 1 2k hun rastede på Siø 25-26/1 (MMJ).

En sen **Stor Præstekrave** stod i Fællesstrand 29/11, og op til 100 **Storspover** og 2 **Små Kobbersnapper** forsøgte at overvintre samme sted (MMJ, NLA). Ellers har det været meget småt med vadefugle denne vinter.

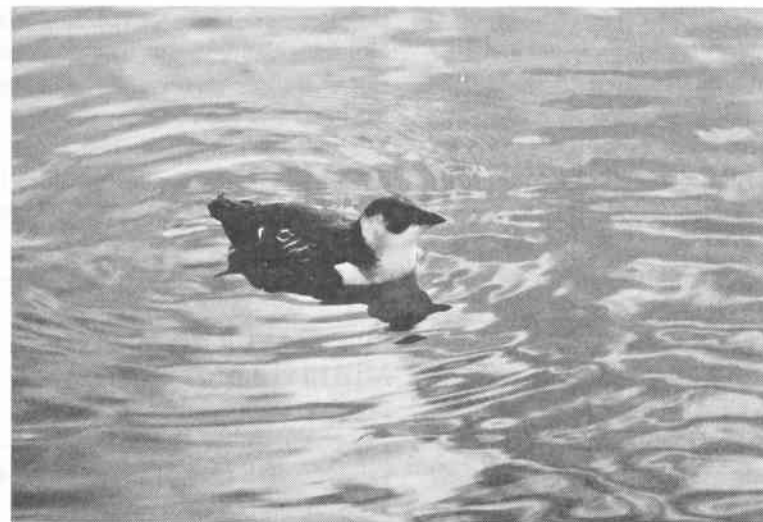
Der er endnu en gang set rekordmange **Søkonger** i amtet. Langt de fleste er set ved Horseklint af MMJ, men arten er også set flere gange i havnene i f.eks. Kerteminde og Bogen. 2 **Søkonger** havde forvildet sig til Sydlangeland, hvor de rastede ud for Tryggelev Nor 1/2 (NRA, FET, OHG). Der er mange obs. af **Søkonge** fra Horseklint - sikkert af de samme fugle, der raster i området hele vintere-

ren. Flest blev set 21/11 med hele 17 rastende, hvor den ene blev ivrigt jaget af en sæl, dog uden held (MMJ).

En **Grønspætte** blev set ved Hollufgård 16/2 (SG).

Ikke mindre end 27 **Hedelærker** rastede ved Søgård 1/2 (FET, OHG). **Toplærke** er set 3 steder i Odense hele vinteren. Hvert sted dog kun én fugl: Center Øst, Rosengårdscen-

tret/McDrive og Mågebakken i Sanderum (THH). 7/2 trak 350 og 10/2 trak 386 **Sanglærker** med forårsfor-nemmelser nord over Horseklint (MMJ). 2 **Skægmejser** ved Bogensø 29/11 blev de første på Hindsholm (MMJ). De største **Snespurve**flokke er fra Tornen, Fyns Hoved med 50 7/1 (MMJ, NLA) og Storeholm med 10 2/2 (FET).

Søkonge, Kerteminde Marina, januar 1997

Møder

Alle møder holdes i DOF-Fyns lokaler på Risingskolen i Odense

Fuglestemme kursus

Mandag d. 10. marts kl. 19.30
Gunnar Knudsen vil gennemgå forårets fuglestemmer, såvel sangen som trækfuglenes kald.

Polen og fuglelivet

Mandag d. 17. marts kl. 19.30
Niels Riis fortæller om en tur til Polen i foråret 1996.

Ekskursioner

ØRNETUR TIL SKÅNE

Weekenden 14-15-16. marts

Vi følger sidste års succesrige bustur op, der gav 11 ørne og en flok på 300 Kernebidere. I år burde vi bl.a. kunne få nogle kaldende spætter med, da de her først i marts skulle være blevet forårskåde. Vi indlogerer os igen på lejrskolen Gudarp ved Snøgeholm, altså godt ude i den skånske natur. Tag en madpakke med til fredag aften og drikkevarer med til hele turen. Ellers er alt inkluderet i turens pris på kr. 750,-. Medbring desuden varmt tøj og sovepose. Tilmelding til turens ledere:

Jørgen Jensen på 66 16 45 87 eller Flemming Byskov på 65 98 22 18

VESTJYLLAND

Søndag d. 23. marts

Mødested: Den store rundkørsel, Odense S, kl. 6.00

Tilmelding til lederen:

Niels Bomholt, tlf. 62 24 19 59

Turen i det vestjyske starter vi ved Fiilsø for derefter at køre ud på Tipperhalvøen. Der kan forventes helt pæne flokke af vadefugle, ænder, svaner og gæs, ligesom der nok kan opspores en del rovfugle. Under de rette forhold er der et sandt mylder af forårsfugle. Heldagstur.

NORDLANGELAND

Søndag d. 6. april.

Mødested: P-pladsen ved Nordstrand Camping, kl. 6.00

Tilmelding til lederen:

Ole Tønder, tlf. 66 11 59 05

Det var på dette tidspunkt sidste år, at DOF-Fyns Fuglestation for alvor slog igennem i forsøget på at markere Nordlangeland som trækfuglested. Der kom pæne tal for Sangsvane, Rørhøg, Blå Kærhøg, Spurvehøg og Misteldrossel, mens Fiskeørn og Hede-lærke ligefrem var forrygende. Det kan jo ske igen! (Se artikel i Havrevimpen 4/96).

SPÆTTETUR TIL MIDTJYLLAND

Søndag d. 13. april

Der er afgang fra Den store Rundkørsel, Odense S kl. 5.30, efter at bilerne er fyldt op. Det skulle bringe os til Gl. Rye (ved kroen), hvor vi skal møde lederen Esben Eriksen kl. 7.15. Tilmeld dig til ham på tlf. 86 84 69 94. Så går turen mod vestenden af Mossø omkring Klostermølle - et godt sted for Isflugl. Søen huser en større bestand af Sorthalset Lappedykker, og skovene rummer både Grønspætte, Sortspætte og kraftige stigninger.

ÆBELØ

Søndag d. 20. april, kl. 8.00

Mødested: Lindøhoved ved Jersore (der hvor vadevejen begynder)

Tilmelding til lederen:

Jens Bækkelund, tlf. 64 81 27 50

Da vi skal vade 2 x 1,5 km gennem op til 80 cm vand, er det meget tilrådeligt med vadestøvler. Samlet tur-længde er 15 km. En meget afvekslende (na)tur er i vente. Turen går via Æbeløholm over Brådet til selve Æbelø. Der er således både strandengsfugle og skovfugle at se og høre på - foruden Jens, som har en stor viden om hele området.

NORDLANGELAND

Søndag d. 27. april

Mødested: P-pladsen ved Nordstrand Camping kl. 5.30

Tilmelding til lederen:

Ole Tønder, tlf. 66 11 59 05

Vi starter med at følge trækket, hvorefter der er lagt op til kratlusk i det meget velegnede område efter sange-re og andre småfugle.

HORSEKLINT / FYNS HOVED

Søndag d. 4. maj

Mødested: P-pladsen ved sømærket (500 m før Jægerhotellet) kl. 5.00

Tilmelding til lederen:

Michael Mosebo Jensen, 65 35 34 04

Vi traver først ud til Horseklint for at følge Gule Vipstjerter, svaler, Mursejlere m.m. lidt på vej. Herefter følger vi Fællesstrand til Jøvet, som er et fint område for rastende sangere

og den første Nattergal. Turen går derefter ud over Drejet til selve Fyns Hoved, som på visse dage kan være ligefrem levende af rastende fugle. Vi slutter ved middagstid.

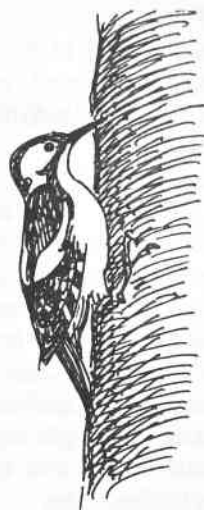
SKAGEN I KRISTI HIMMEL- FARTSFERIEN

Som traditionen byder er der 12 pladser til fugletrækkets Mekka i Kr. Himmelfartsferien. Vi tager afsted torsdag d. 8. maj om morgenen kl. 6.00 fra Rytmeposten ved Odense Banegårdcenter, så vi kan nå rovfugletrækket ved middagstid i Skagen. Vi indlogerer os som altid på vandrerhjemmet i Gl. Skagen, hvor vi får fuld forplejning, indtil vi vender næsen sydover igen i løbet af søndagen. Prisen er omkring 200 kr pr person pr døgn, hvortil kommer kørselspenge. Turen foregår i privatbiler. Man kan forvente stor aktivitet fra den tidlige morgenstund til sen aften, afbrudt af diverse spisepauser - måske. Man ved jo aldrig, hvad Skagen har i vente! Tilmelding til lederne Ib og Thomas Hellesen på tlf. 66 16 30 42, inden der bliver fyldt op.

MECKLENBURG I PINSEN

Hvis 3 dage i selskab med Sorte Storke, glenter (såvel Røde som Sorte), Ravne, Traner, Havørne, Fiskeørne, Små Skrigeørne, diverse spætter og Jørgen Jensen lyder tillok-kende, så kontakt sidstnævnte på tlf. 66 16 45 87 og hør nærmere. Turen er stadig under planlægning, men

ideen er at bo på vandrerhjemmet, som ligger centralt placeret tæt ved Müritzsee og alle herlighederne og så køre rundt i minibus, der er lejet hjemmefra, så selv de små veje ud til lokaliteterne bliver farbare.

Karmindompappen - Den Røde Pimpernel

John Frisenvænge

Selvom man har set på fugle i et område i årevis, kan man godt komme ud for noget helt uventet. Sådan har jeg det med Karmindompappen i Egehovedskoven ved Erikshale på Ærø. Karmindompappen er en finkefugl. Hannen kendes på sin sang, der kan beskrives som "pleased to meet you". Som med al anden fuglesang kan man lære stemmen at kende på samme måde, som man genkender et bestemt musikstykke. Det høje toneleje og den faste komposition gør sangen let at kende, selv på stor afstand, hvis man blot har øre for den. Fuglen overvintrer i det sydlige Asien og kommer først hertil efter

midten af maj. I begyndelsen af juni kan man høre hannerne fra åbne kratområder på odder og lignende, f.eks. Gulstavskovene på Sydlangeland og sommerhusområdet på Fyns Hoved. Unge hanner er blege i farverne, mens gamle hanner er flot karminrøde på hoved, bryst og nederst på ryggen.

Karmindompappen har bredt sig vestover fra Asien for nylig, og det første sikre danske ynglefund er fra Christiansø i 1972. Selv blev jeg opmærksom på den på Fyns Hoved i 1987. At arten også skulle findes i min barndomsby kom som en overraskelse. Det er længe siden, jeg

flyttede fra Ærø for at studere. Fra midten af 1980'erne har jeg talt fugle på Halen ca. 50 gange i forbindelse med, at jeg var hjemme på familiebesøg. Det var ikke hver måned, jeg kom ud på Halen, og i de seneste år er besøgene på denne lokalitet blevet mere sjældne, så Karmindompappen kan godt have været der i et par år, uden at jeg har vidst det. Ynglesæsonen er p.g.a. den sene ankomst kort, og jeg har kun få optællinger fra det bedste tidspunkt for opdagelse. Stemmen er ikke særlig kendt sammenlignet med f.eks. Bogfinken, og jeg har ikke mødt nogen, der vidste, at denne eksotiske fugl findes i Marstal. Desuden er Egehovedskoven først i de seneste år vokset så meget op, at fuglene vil holde til. Det er meget muligt, at arten, der endnu er i spredning, først er indvandret til Ærø for ganske få år siden. I hele Danmark yngler ca. 100-150 par.

Til Sankt Hans 1995 var jeg ude ved Halen for at se på bål, da jeg - én gang - hørte en syngende Karmindompap. Som bekendt holder fuglesangen op omkring dette tidspunkt, og jeg kunne ikke få observationen bekræftet. Det var muligt, at jeg havde forvekslet sangen med en Tornsangers. I 1996 skulle det så kontrolleres. Jeg var blevet opfordret til at optælle ynglefugle på Halen og i Noret, og så kunne jeg undersøge den anden sag samtidig. Vejret i dette forår var meget ustabil, og da jeg også skulle optælle padder forskellige

steder, kunne jeg ikke komme til Ærø i yngletiden før begyndelsen af juni. Karmindompappen ser flot ud og synger dejligt, og jeg har altid haft et særligt forhold til den. At have den på Ærø, i Marstal, ville glæde mig overordentlig meget. Så det var med stor spænding, jeg den 9/6 begav mig mod Halen. Jeg blev heller ikke skuffet. Ikke mindre end 2 gamle karminrøde hanner sang fra poster i kanten af Egehovedskoven langs med Østersøvej. Den ene holdt til helt ude ved P-pladsen ved Halen. Det vil typisk være unge blege hanner, der etablerer sig på en ny lokalitet, så hannerne farve bekræftede, at 1996 mindst var artens andet år på Ærø. Da jeg havde brugt et godt stykke tid på at lokalisere (og nyde) sangerne, gik jeg ud på Halen med den høflige hilsen "pleased to meet you" i ørerne et godt stykke vej. Her udførte jeg min opgave og optalte Gule Vipstjerter, Lærker, Rørspurve, Engpibere m.v. Bl.a. så et par af den sjældne Dværgterne ud til at ville forsøge at yngle på Halen eller en af holmene i nærheden. De holdt til ved den nyeste krumodde - et velegnet sted for arten, hvis den ellers kan få fred i yngletiden. Ovre fra Kalkovnen hørte jeg atter Karmindompappen kalde helt ovre fra enden af Østersøvej. Fornøjelsen var helt på min side.

Resultatet blev en dejlig tur og vished om, at Ærø har fået endnu en ynglefugl, der tilmed har forstået at udnytte skovrejsningen.

Fejlobs!

Rolf Christensen

Troværdigheden af fugleagttagelser er et ømtåleligt emne, der konstant diskuteres i felten, men aldrig på tryk.

Lystfiskerhistorier

Gennem mere end 16 år som feltornitolog har jeg utallige gange været vidne til folks forkerte feltbestemmelser af fugle, og endnu oftere har jeg diskuteret emnet om troværdigheden af observationer med andre fuglekiggere. Alle kender begrebet "lystfiskerhistorier", der i den grad også findes i ornitologiens verden. Man lever og ånder for sin hobby og elsker at imponere sine fuglevenner ved at berette om spændende iagttagelser. Dette gælder ikke kun sjældne fugle, men det kan også være store, sene eller tidlige forekomster eller sjældne ynglefund.

11%

Hvor stort er så problemet med troværdigheden? Jeg abonnerer på samtlige danske lokalrapporter og har tidligere været med til at skrive i to af dem, og i dem alle synes jeg at støde på problemet. Som tidligere forfatter af Siden Sidst i DOF-Nyt mødte jeg også her mange fejljobs, og jeg ærgrer mig over den tid, jeg og andre bruger på at rette fejlene for at sikre en "korrekt" version af forekomsten af fugle i Danmark.

For at illustrere problemets omfang gik jeg igennem adressefilen på min pc for at tælle antallet af personer, som både jeg og andre finder feltornitologisk utroværdige. Ud af 387 personer vurderede jeg, at de 41 eller næsten 11% var mere eller mindre utroværdige! Det er desværre en overraskende høj procentdel. Personerne er ikke dømt ud fra en eller to "uheldige" fejljobs, ligesom jeg i tællingen også har ignoreret folks uskyldige fejljobs i deres første år som fuglekiggere. Nu synes du, læseren, måske, at jeg må være urealistisk kritisk. Det synes jeg ikke! Tag og læs videre og se, hvori problemet består.

Nystartet og ivrig

De fleste fuglekiggere er allerede i de første år meget interesserede i at se sjældne fugle. Siden vælger nogle bestemte ornitologiske emner, som de dyrker meget intenst. Denne nybegynderens hitlyst - at få en ny art på listen - kammer ofte over, således at et ringe kendskab til almindelige fugle får dem til at bestemme påfaldende mange af disse forkert - til sjældne arter. En del af de

dygtigste danske feltornitologer har en fortid som *stringere*, som ingen troede på dengang. Øvelse gør mester, så ingen onde ord her. Imidlertid fortsætter nogle deres tvivlsomme observationer resten af livet.

Ham der aldrig lærte det

Mange lærer aldrig det med at bestemme fugle. Imidlertid forhindrer det dem ikke i ofte at bestemme sjældne fugle, som måske aldrig før er set i Danmark. Typisk har manden man altid møder ved mosen set en Strømand hun mellem Gråænderne, selvom han måske kun kender 7-8 af verdens mange andearter. "Den lignede præcis den i bogen"! Det er ret nemt at gennemskue den slags stringere, fordi de er så ringe til at kende andre fugle. Selvfølgelig kan de være heldige at møde en let genkendelig sjældenhed en dag, men efter flere episoder med mystiske arter på afvigende biotoper eller tidspunkter, skinner sandheden igennem.

Mere problematisk bliver det, når ham der aldrig lærte det går så meget op i sin hobby og bruger ligeså mange timer i felten som de dygtigste feltornitologer. Det er jo umuligt at se på folk, om de er gode feltornitologer. Starter man sent med at se på fugle, efter midten af tyverne, vil man ofte have meget svært ved at blive rigtig dygtig. Mange er helt på det rene med det og skjuler ikke, at de ikke er så dygtige. Værre er det med dem, der aldrig lærte det, men alligevel kigger på fugle samt føler og fremfører sig som var de blandt landets bedste feltornitologer. Det kan kun gå galt.

Ham der er for hurtig

Alle kender det. Man ser på træk eller går og kratlusker, og en mystisk fugl ses kortvarigt. Tilbage står man med valget mellem at lade den forblive ubestemt eller at overbevise sig selv og siden andre om, at det drejede sig om en stor sjældenhed. Her

DER STÅR EN GEJRF....
DROD DET " - vi har kun set på fugle i 2 år!!!

vælger de fleste af de tvivlsomme 11% desværre at samle den smule de så, sammen til en sikker bestemmelse af en sjældenhed, selvom de 89% andre aldrig ville have bestemt fuglen! Ærgrelsen ved at lade en potentiel sjældenhed passere uregistreret er stor og tvinger dem til at være ukritiske og bestemme fugle på et alt for tyndt grundlag.

En række sjældne fuglearter ses "hyppigere" i Danmark, fordi de ofte fejlbeses, idet de kræver stor feltkunnen, oftest kun ses i kort tid og/eller på stor afstand: Storlommer, store skråper, Steppehøg, SU-ørne, Aftenfalk, Jagtfalk, Stellersand, Sabine-måge, Thorshane, Mellemkjove, Lille Kjove, Sandterne, Lunde, Høgesanger, Hvidvinget Korsnæb og Krog-næb.

Mangetælleren

Hvis man går meget op i antal og gerne vil slå bestående rekorder, så skal man passe på ikke at blive en "mangetæller". Disse personer overvurderer ofte antallet af fugle for at opnå et højt antal - eventuelt en ny rekord. Dette kunne f.eks. foregå ved at tælle den samme flok rastende fugle som trækkende igen og igen eller ved generelt at overvurdere flokstørrelser.

Ham der aldrig dipper

Som *twitcher* skal man kunne erkende, at en fugl, man er kørt langt efter, er fløjet. Flere er kendt for ikke at

kunne dippe. Det vil sige, at de som regel aldrig kører forgæves efter en fugl, selvom den forlængst er fløjet. Når man nu engang har taget chancen og er kørt, så skal man også kunne tage smerten, når fuglen er fløjet 11 sekunder, før man når frem. Også selvom der er langt hjem fra Skagen til København!

Den næsten sygelige

Nogle ganske få danske feltornitologer, der i øvrigt fungerer godt som mennesker, er kendt for deres sygelige trang til at se sjældne fugle. De er altid alene eller evt. sammen med ikke-fuglekyndige, når de ser dem. De tager ingen fotos, og fuglene raster kun meget kort tid. Påfaldende ofte venter de længe med at melde deres fund til andre, i stedet for som os andre, at stå på stedet og pege på fuglen, når folk når frem. Ifølge SU-rapporterne bliver mere end 31% af alle godkendte sjældenheder set i mere end én dag, og ved 75% af fundene er der mere end én observatør! Denne statistik falder disse personers observationer helt udenfor. Til kategorien af næsten sygelige hører ham, der tager fotos af udstoppede fugle eller tegner dem af fra fuglebøger for siden at præsentere dem for andre fuglekiggere og siden SU som dokumentation for en sjældenhed.

Mere statistik

De bedste betingelser for at finde sjældenheder er at bo på en af de

bedste danske rast- eller træklokalteter. Man skal være en dygtig feltornitolog, hvilket kun meget få i virkeligheden er. Hvis man er arbejdsløs eller ansat på en af DMU's 5 feltstationer, kan det yderligere give én muligheden for at se på fugle over 300 dage om året. Med Christiansø som undtagelsen, idet som regel kun 2-3 mand "deles" om de mange sjældenheder, kan man på de bedste fuglelokaliteter i Danmark, som næsten udelukkende findes langs den jyske vestkyst, med ovenstående betingelser forvente at finde 2-3-4 SU-arter om året.

Imidlertid er der kun 5-10 danske feltornitologer, der har disse uligheder. Med fast arbejde og kun kiggeri i weekenden samt en noget ringere lokalitet og feltkunnen som udgangspunkt, finder man typisk 0-2

SU-arter om året. Disse teoretiske, men formentlig ret realistiske gisninger blegner i forhold til virkelighedens stringere. Herhjemme finder de årligt 5-10-15 SU-arter. Ingen fotos, ingen medobservatører og altid endagsfund! Trods deres 10-20-30 år i felten, kan vi andre ikke huske en eneste fugl, som kunne twitches, efter at de havde fundet den!

Videnskabeligt brug

For nylig vedtog DOF's Hovedbestyrelse at alle udvalg og grupper under DOF frit kunne vælge at slette en bestemt mands observationer. Begrundelsen er at finde i ovenstående. SU har gennem 32 år været det eneste feltornitologiske udvalg i Danmark, der sorterede i fundene af påståede sjældenheder. Hvis man vil have sine fund nævnt i DOF's publi-

EN GEIRFUGL KAN SELV DA IKKE FLYVE !!
SKJØT MED DET - VI ER TRE SOM HAR SET DEN -
OG ET KRØDS ER ET KRØDS !!

kationer udover i nyhedsartikler som Siden Sidst, skal man have forekomsten godkendt af SU. Det er ikke rart at få forkastet en beskrivelse. De fleste fortsætter heldigvis med at sende til SU, selvom de har fået forkastet en eller nogle få beskrivelser gennem årene.

Blandt de utroværdige 11% er det dog meget almindeligt, at man på grund af alt for mange forkastede sager ikke længere forelægger sine fund for SU. Jeg betragter disse personer, hvoraf nogle endog er fremstående danske feltornitologer, som folk der ikke "står til ansvar" for deres påstande. SU-listen fortæller os hvilke arter, der skal indsendes, men samtidig skal man selv være kritisk nok til kun at indsende gode beskrivelser. SU modtager masser af "tynde" beskrivelser, der kun fylder få linier og netop ikke udelukker andre arter. Sådanne beskrivelser skulle aldrig være sendt ind, for selvfølgelig kan de ikke godkendes, hvis artsnavnet øverst på papiret er det eneste, der peger i retningen af en sjældenhed!

Lokalrapporterne

Udover de helt sjældne fugle, SU-arterne, skal redaktionerne af DOF's lokalrapporter selvfølgelig også vurdere om fund af anden usædvanlig karakter kan medtages, f.eks. en forekomst på 17 Thorshøns i oktober. Lokalrapporternes materiale ender i Årsrapporten i det videnskabelige

blad DOFT, der også læses i udlandet. Derfor er redaktionerne af hver enkelt lokalrapport ansvarlig for, at det publicerede materiale er troværdigt.

De fleste af lokalrapporterne har, udover hvad angår SU-arterne, desværre hverken evne eller lyst til at foretage en udrensning blandt observationerne for at undgå at publicere fund, der kommer til at fremstå som latterligt usandsynlige. På grund af dette ses i dag, medio 90'erne, stadig publicerede fund, som man kun troede kunne blive publiceret i 60'erne og 70'erne! Det er en kendt sag, at ældre lokalrapporter indeholder en lang række af observationer, som tydeligvis har været fejljobs. I dag bliver disse observationer heldigvis ofte slettet eller krævet godkendt af SU. Flere lokalrapporter publicerer i dag en lokal SU-liste over arter, der altid skal indsendes til SU, fordi de er meget sjældne i lokalrapportens område.

Kendte fejljobs.

Gennem årene er det gået galt mange gange. Både Nord- og Brillesanger i hhv. 1968 og 1976 blev godkendt som landets første, ligesom man selvfølgelig kunne læse om dem i særskilte artikler i DOFT. I dag er begge fund slettet fra den danske liste. Omvendt endte tre førstegangsfund med at blive godkendt ud fra præcis de samme fotos, som de oprindeligt blev forkastet af SU på: Lille Bjergand, Eleonorafalk og Spottesanger!

Hvem husker ikke den Ringnæbbede Måge og Nonnestenpikkeren i Vejlerne, Schwartz Løvsanger på Rønmø, Kumliens Måge i Thyborøn, sommer-Krognæbbet i Skagen, Damkliren på Tåsinge og Nathøgen på Christiansø - for blot at nævne nogen. Ofte har den daglige Fuglelinie desværre sørget for at sprede nyheden hurtigt til hele landet! I afsnittet "forkastede sager" sidst i SU-rapporterne opstilles hvert år en lang liste af dårligt dokumenterede fund og direkte fejljobs - omkring 20% af påståede sjældenheder i Danmark publiceres her!

En lærestreg

Jeg betragter ikke mig selv som ond-sindet og fordømmende. Visse feltornitologers dårlige rygter opstår ikke af ingenting, men er en naturlig konsekvens, når årevis af kiggeri ikke afslører andet end sent meldte, ofte dårligt og kort sete endagsfugle uden medobservatører, der aldrig fotograferes! Kan du genkende dig selv i ovenstående, så skal du med rette føle dig ramt! Jeg synes, at de 11% af

de danske feltornitologer skal se i øjnene, at sjældne fugle er sjældne.

Vent med at bestemme fuglen, til du har set flere diagnostiske kendetegn. Erkend at det kan være, at du ikke har set alle dragter og variationer af de almindelige arter i Danmark og derfor er nødt til at indrømme, at det kan være en almindelig art i en afvigende dragt, du står overfor. Dokumenter fundet for SU. Tag fotos og ring til alle os andre, der gerne vil dele din oplevelse. De mange feltornitologer, der kører efter sjældenheder i dag, gør at du kan få en medobservatør inden for en time overalt i Danmark!

Ordforklaring

<i>Dippe</i>	Det at køre efter en sjældne fugl og ikke se den
<i>Fejljobs</i>	Forkert bestemmelse af en fugl
<i>Stringer</i>	En der bestemmer almindelige fugle til sjældne
<i>Twitche</i>	En der kører efter stationære sjældne fugle